įrengtas perkasant tuometinį paviršių. Iki 68 cm gylio netaisyklingo skerspjūvio duobėje, labai margoje žemėje buvo labai gausiai supilta degintų kauliukų, bet nerasta nė vieno kitokio radinio.

Antropologinių tyrimų duomenimis (tyrė VU MF, R. Jankauskas), šiuose degintiniuose kapuose anatomiškai identifikuojamų žmogaus kaulų fragmentų nerasta. Identifikuoti kaulai savo struktūra būdingesni stambiam gyvūnui. Zooarcheologinių tyrimų duomenimis (tyrė LVA, L. Daugnora), degintiniame kape 1 surasta keletas lokio pirštakaulių (nagų), degintiniame kape 2 identifikuojamų kaulų nerasta. Kapų aplinkoje rasta dar keletas lokio pirštakaulių, mėsėdžio pirštakaulis (aptrupėjęs, bet panašus į lokio) ir mėsėdžio žandikaulio fragmentas (žr. p. 391–394).

Apžvelgiant plotą 2, galima manyti, kad šioje vietoje pilkapio nėra. Surinkti atsitiktiniai radiniai ir kapų inventorius palaidojimus ar susijusias su jais apeigas leidžia datuoti vėlesniu nei ištirti šio pilkapyno pilkapiai laikotarpiu – X–XII a.

Radiniai perduoti į LNM.

BARROW CEMETERY
OF PADUOBĖ-ŠALTALIŪNĖ GROUP 3

In 2005 in the barrow cemetery of Paduobė (Šaltaliūnė) group 3 (Švenčionys district) the disturbed barrow 16 and plot 2 were investigated (204 m^2 in total). The barrow 16 had 13 m in diameter and was 0.8 m high; it had no stone circle. The barrow was surrounded with two semicircular ditches with 6 deeper pits and 2 separate pits. Inside there were two cremations with burial items. The investigated barrow 16 was typical to the East Lithuanian Barrow culture. According to the burial items found in the cremations and general structure it was datable to the 7th century. Between the barrows two cremations (?) of bears were found. There were a lot of random molten and scorched bronze and iron items and their fragments, as well as handmade potshards. Random finds and burial items collected implied, that the burials or relevant burial rites were datable to the 10th – 12th century, thus to the later period than the barrow cemetery itself.

JAKŠIŠKIO PILKAPYNAS

Andra SIMNIŠKYTĖ

2005 m. buvo tęsiami Jakšiškio pilkapyno tyrinėjimai, pradėti 2000 m. (žr. *ATL 2000 metais*, V., 2002, p. 71–75; *ATL 2001 metais*, V., 2002, p. 94; *ATL 2002 metais*, V., 2005, p. 79–80; *ATL 2003 metais*, V., 2005, p. 95–96; *ATL 2004 metais*, V., 2006, p. 91). Ištirti dar du pilkapiai (9 ir 10). Iš viso per 6 tyrinėjimų sezonus pilkapyne ištirta 10 pilkapių (8 iš jų buvo žalojami kvartalinės linijos) ir patikrinti keli kauburiai, pasirodę nesantys pilkapiai.

Iki 2005 m. tyrinėti pilkapiai buvo centrinėje pilkapyno grupėje, kalvos, per kurią ėjusi sampilus žalojanti kvartalinė linija, viršuje, šlaituose ir R papėdėje. 2005 m. tyrinėti pilkapiai buvo šios kalvos atokioje V papėdėje, kur kartu su kitais netoliese supiltais pilkapiais sudarė atskirą pilkapyno grupelę,

PR–ŠV kryptimi išsitęsusią palei Šventosios upės slėnio antrosios terasos pakraštį. Kelių prie pat terasos šlaito esančių pilkapių sampilų dalys nuslinkusios žemyn.

Pilkapis 9 buvo keliolika metrų nuo terasos pakraščio. Pilkapio sampilas nuskleistas ir sunkiai įžiūrimas. Menami sampilo kontūrai buvę maždaug 12x11 m dydžio. Jo Š dalį visiškai suardžiusi per pilkapį ėjusi kvartalinė linija. Netaisyklingas kauburiuotas žemės paviršius ir sampilo P dalyje. PR dalyje pastebėtos tarsi pilkapio griovio žymės. Kitur griovys neišryškėjo.

Pilkapio sampilas supiltas iš pilkšvai gelsvo smėlio, kartu su velėna jis buvo 40 cm aukščio. Po juo pasiektas 5–15 cm storio pilkapio pagrindas – pilkšvo atspalvio smėlis su negausiai pasitaikančiais smulkiais degėsiais. Po juo atidengtas įžemis – geltonas smėlis.

Kvartalinės linijos sužalotoje pilkapio Š dalyje išryškėjo arimo vagos. Arimas ypač sužalojęs sampilą supusias duobes, dėl ko jų kontūrai šioje pilkapio dalyje buvo mažiau aiškūs nei pilkapio P dalyje. Pilkapio sampilą juosė penkios pailgos 4–6 m ilgio lenktos duobės, kurias vieną nuo kitos skyrė 0,7–2 m tarpeliai. Duobių gylis buvo 50–80 cm, o plotis įvairavo nuo 0,5 iki 3 m. Jų dugne ir kraštuose fiksuotas juodos žemės ruoželis, kurį dengė nuo sampilo ir iš aplinkos suslinkęs įvairių atspalvių smėlis.

Pilkapyje nei kapų, nei jų pėdsakų ar atsitiktinių dirbinių nerasta.

Pilkapis 10 buvo kvartalinės linijos V gale, 15 m (matuojant nuo pilkapių centrų) į V nuo pilkapio 9, prie pat Šventosios terasos šlaito. Pilkapio P–PV pusė nuslinkusi šlaitu žemyn. Išlikęs maždaug 9x6,5 m dydžio ir 60 cm aukščio sampilas. Sampilo ŠV papėdėje pastebėtos pilkapio griovio žymės.

Pilkapis supiltas nežymaus 20–30 cm pakilimo vietoje. Pilkapio sampilas iš gelsvo smėlio buvo 40 cm aukščio. Sampilo smėlyje nuo pat žemės paviršiaus gausu degėsių ir pilkų peleningų dėmelių. Daugiausiai degėsių buvo pilkapio centre, kur jie formavo pilką degėsingą ruožą, skirtingame gylyje buvusį įvairaus dydžio. Šis degėsingas smėlis siaurėdamas tęsėsi iki pat pagrindo ir baigėsi 26 cm gylyje po pagrindu. Tai vėlesnio perkasimo žymės.

Po sampilu pasiektas 10–15 cm storio pilkapio pagrindas – pilkšvo atspalvio smėlis su negausiai pasitaikančiais smulkiais degėsiais. Po juo atidengtas įžemis – geltonas smėlis.

Pilkapio sampilą juosė ištisinė griovio juosta. Pagal jo kontūrus sprendžiama, jog griovys buvęs maždaug 10 m skersmens. Siauriausioje vietoje griovys buvęs 90 cm pločio, plačiausioje – 1,5 m pločio. Griovys buvo seklus, vos 35 cm gylio.

Šiame pilkapyje taip pat nerasta nei kapų, nei jų pėdsakų, nei dirbinių. Viena galimų to priežasčių – sampilai smarkiai suardyti. Tačiau neatmestina galimybė, jog tai vadinamieji „tuštieji“ pilkapiai.

Abu pilkapiai gali būti priskirti vėlyvajam geležies amžiui.

JAKŠIŠKIS
BARROW CEMETERY

In 2005 archaeological excavations at the Jakšiškis barrow cemetery were continued. Two barrows were investigated. Neither burials, nor burial items were found. Barrows might have been dated to the Late Iron Age.